

Hvis Forslaget til § 2 c var blevet ændret der hen, at der af Laan, som vare opsigelige med kortere Frist end tre Maaned, ikke maatte svares høiere Rente end den, der er foreslaaet, eller hvis det i Analogi med, hvad der i Udvalgets Forslag under Nr. 9 udtales med Hensyn til Indkjøb af Værdipapirer, var blevet rettet derhen, at Indenrigsministeren kunde, naar Omskændighederne talte derfor, give Tilladelse til, at Renten maatte forhøjes af visse Indlaan, da vilde jeg have kunnet slutte mig til Forslaget. Saaledes som Sagen er stillet, kan jeg det ikke; jeg veed meget godt, at jeg ikke kan gjælde for nogen egentlig Sagtyndig eller Autoritet i Sager af denne Slags, men imidlertid har jeg dog i 10 a 12 Aar havt Veilighed til at blive bekendt med Mere end een Sparekasse og de Forhold, hvorunder en Sparekasse kan komme til at virke, og det er dog saaledes efter egen Erfaring, jeg taler. Jeg kan derfor i Diebliffet ikke Andet end slutte mig til Mindretallets Forslag under Nr. 7. — Hvad Forslaget under Nr. 8 angaar, saa veed jeg nu, efter at have hørt den ærede Ordførers Udtalelser, hvorfor man har forladt Lovforslagets Bestemmelser, men jeg for mit Bekommande beklager, at man er fragegen Lovforslagets, som det synes mig, langt klarere og langt mere betryggende Bestemmelser. Ved at bevare Udtrykkene i Lovforslaget, slipper man for al Forlegenhed med at tage Bestemmelser om, hvorledes ved Udlaan i faste Eiendomme Værdien af disse bør anslaaes; thi i Loven af 19de Marts 1869 § 12 hedder det jo aldeles bestemt, at Umyndiges Midler og andre under offentlig Bestyrelse eller offentligt Tilfyn staaende Midler ikke kunne udlaanes mod Pant i faste Eiendomme anderledes end paa Grundlag af en Vurderingsforretning, som er optagen i Overensstemmelse med Loven, og derefter hedder det, at af saadanne Midler maa ikke i nogen Eiendom udlaanes noget større Beløb end Halvdelen af Vurderingssummen. — Medens jeg saaledes, hvor der er Tale om Renten af Indlaan, holder paa Frihed for Bestyrelsen til at tage Bestemmelse, anser jeg det for at være et Gode ved Lovforslaget, at Bestyrelserne bringes til at iagttage Reglerne i Lov af 19de Marts 1869 ved Udlaan i faste Eiendomme. Sagtagelsen af dens Forskrifter giver efter min Mening Betryggelse for Udlaanenes forvarlige Anbringelse. Jeg tror ogsaa, at Sparekassekommissionen, som jo saa tidt nævnes, i sit Forslag gaar ud fra, at det bør være saa. Naar der tales om, hvorvidt Bestyrelsen har Ret til at bestemme sig for en Forhiøelse af Renten, siger man, at det kan ikke gaa an; det har Sparekassekommissionen ment, at det kan en Sparekasse ikke holde ud. Men naar det derimod gjælder en sikker Anbringelse af Midlerne, er man bedre at komme i Tale; saa fjerner man sig fra Lovforslagets Bestemmelser om Sagtagelsen af

Reglerne i Lov af 19de Marts 1869 og taler ikke om, hvad Sparekassekommissionen har indstillet. Der forekommer mig at være nogen Modsigelse heri. Jeg vilde ønske, at man vilde enes om at indrømme Sparekassestyrelsen nogen mere Frihed, og at man vilde være streng med Hensyn til, hvad der er en Betingelse for en sikker Anbringelse af Midlerne.

Ogenbøll: Jeg vil tillade mig at gjøre en Bemærkning til de Udtalelser, som nu kom fra den sidste Taler angaaende Værdingsforslaget Nr. 8. Jeg kjender ogsaa Noget til Forholdene ved Sparekasser, og jeg kan ikke være enig med den ærede sidste Taler i, at det skulde være saa absolut heldigt at holde sig til den Bestemmelse, som staar i selve Lovforslaget, nemlig at Udlaan skulde ske overensstemmende med Lov af 19de Marts 1869. Den Grund, jeg har til at foretrække Værdingsforslag Nr. 8 fremfor Lovforslagets Bestemmelse, er væsentligt et Hensyn til Laantagerne, idet den Fremgangsmaade, som selve Lovforslaget foreskriver, er og vil i mangfoldige Tilfælde være temmelig bebyrdende overfor de mindre Laantagere. Ved Sparekasserne er det ingenlunde usædvanligt, at Husmand og mindre Eiendomsbeholdere paa Landet faae smaa Laan i deres Eiendomme uden nogen nærmere Taxation end det nøie Kjendskab, som Sparekassens Bestyrelse har til Eiendommens Pris der paa Egnen, og det Kjendskab, som i Reglen ogsaa er eller andet af Medlemmerne har til selve den paagjældende Eiendom. Det vil dog være urimeligt for et saadant mindre Laans Skyld at bebyrde en Mand med en Udgift, der, saavidt jeg erindrer, løber op til 30—40 Kr. for en saadan Taxationsforretning; det kan efter min Mening ingenlunde gaa an. Jeg tror derfor, at det er heldigt, at Udvalget i Værdingsforslag Nr. 8 har indskrænket sig til at sige, at Laanet skal staa i Forhold til Pantets Værdi paa den Maade, som foreskrives i Loven af 19de Marts 1869, og ikke udtrykkelig forlanger, at der skal foretages Taxationsforretning osv. Medens jeg er ved dette Værdingsforslag, vil jeg endnu tillade mig den Udtalelse, at jeg kunde være tilbøielig til at gaa noget videre end Udvalget. Der er nemlig en meget almindelig Maade at laane saadanne Summer ud paa, navnlig til mindre Folk, som vankefælggjøres ved dette Forslag, og det er Laan mod Sikkerhed i faste Eiendomme og tillige imod Kautation. Det er meget almindeligt, at en Mand — lad os sige en Husmand eller En, der har nogle Lønder Land — faar et Laan i en Sparekasse, og han faar jagtens en Gaardmand til at gaa i Kautation for sig, men vel at mærke: denne Gaardmand siger: Du kan give Prioritet i dit Sted alligevel, saa er jeg sikker. Denne Udlaansmaade er ovre hos os meget almindelig, fordi en Sparekasse ikke vil nøies med et, maaff